

Test na prijímacie pohovory zo slovenského jazyka a literatúry

PRÍKLADY NA PRECVIČENIE

Ukážka č. 1

S hľadačom ľudskosti a pravdy

V čom vy osobne vidíte korene zla?

Jeden z podstatných spočíva podľa môjho názoru v malej starostlivosti o dušu dorastajúcej generácie. Na takzvanej civilizácii je najstrašnejšie, že ponecháva človeka na holom vo veku okolo pätnástich rokov, keď je starostlivosť najpotrebnejšia.

Prichádza mi na um, že na dedine mojich mladých čias hovorili po ôsmej večer dvadsaťroční pätnásťročným: „Je tma, sopliak, bež domov!“
Iste v tom bolo vyťahovanie sa, no aj tento primitívny príklad svedčí hádam o tom, že povinnosť dbať o pätnásťročných kotvila v podvedomí, zatiaľ čo dnes nezriedka aj rodičia považujú ponechávanie pätnásťročných na seba samých za modernú a pokrokovú.

Milan Rúfus: Rozhovory so sebou a s tebou

Úloha č. 1

Vypíšte z 1. odseku ukážky č. 1 prídavné meno, ktoré sa stupňuje nepravidelne.

.....

Úloha č. 2

Ak dvadsaťroční v texte ukážky č. 1 povedali pätnásťročným: „Je tma, sopliak, bež domov!“ znamená,

- A. že šikajú pätnásťročných.
- B. že dbajú na morálku mladistvých.
- C. že nahrádzajú starostlivosť rodičov.
- D. že starostlivosť o morálku mladistvých bola za mladých čias autora ukážky č. 1 prirodzená.

Úloha č. 3

Nahraďte slovo primitívny slovenským výrazom.

.....

Úloha č. 4

Napíšte 1 slovné spojenie, ktoré by významom nahradilo slovné spojenie ponecháva človeka na holom v ukážke č. 1

.....

Ukážka č. 2

Z domových dverí vykročí mládenec — neúrečný vzor typu slovenského. Postava silná, vysoká, líca okrúhle, zdravím kypiace, oči belasé, vlasy tmavé, za uši začesané, nakrátko zastrihnuté. Keď vo svojom bielom obleku zastal na podstení, zdalo sa, že zajasal sa celý dom. To je Jano Javorovie, najdriečnejší šuhaj dediny.

„Loptoši, čo zas narobili s tou jabloňou!“ zahundral, zohol sa, nahnul za priehrstie lístia a hodil ho malému dieťaťu do bielej košielky, nad čím ono rúčkami mávajúc zaplesalo. Potom sa vystrel, napravil klobúk a opasok, pomkol kabanicu na ľavé plece. „Kam ideš?“ pýta sa matka, ktorá videla v tom prípravu na odchod. „Medzi druhých — zabaviť sa,“ vetil syn. „Zabaviť sa pre mňa môžeš, ale s tou maznou klobučníčkinou dajže si pokoj, aby si sa zas nemal okolo nej, akoby iných na svete ani nebolo!“ hovorila matka hromživo.

Elena Maróthy -Šoltésová: Na dedine

Úloha č. 5

Po prečítaní textu označte, ktorou z možností sa začína dialóg.

- A. „Loptoši, čo zas narobili s tou jabloňou!“ zahundral, ...
- B. „Zabaviť sa pre mňa môžeš, ale...”
- C. „A prečo by som sa s Marou...”
- D. „Kam ideš?“ pýta sa matka, ...

Úloha č. 6

Do ktorej skupiny slov v rámci členenia slovnej zásoby patrí slovo *loptoš*?

- A. neutrálne
- B. hovorové
- C. básnické
- D. cudzie

Úloha č. 7

Z ukážky č. 2 vypíšte 2 slová, ktoré sa skloňuje podľa vzoru vysvedčenie.

- 1.....
- 2.....

Ukážka č. 3

Na Trenčiansky hrad, kde v tom čase vládol rod Zápoľských, prišli hostia, ktorí priniesli správu, že hrad chcú napadnúť Turci. Rozpútal sa boj, v ktorom zvíťazili Zápoľského vojaci. Boli veľmi prekvapení, keď zistili, že veliteľom tureckého vojska bola žena. Predviedli ju pred Zápoľského, ale jeho žena sa nad ňou zľutovala a uprosila manžela, aby Turkyňu nestihol trest smrti. Tak sa Turkyňa Fatima dostala do zajatia. Fatima mala milého, ktorý sa volal Omar a tiež padol so svojimi druhmi do zajatia. Omar chcel svoju milú vykúpiť aj za cenu svojho života. Za jej slobodu ponúkol pánovi Trenčianskeho hradu vykopanie studne, ktorá urobí hrad skutočne nedobytným. So svojimi 300 druhmi sa po tri roky snažil z tvrdej skaly vykopať vzácnu vodu. To sa mu za cenu smrti takmer všetkých druhov i podarilo. So slovami „Zápoľský, vodu máš, ale srdce nie!“ si Fatimu odviedol domov.

Úloha č. 8

Ku ktorému literárnemu žánru patrí rozprávanie o kopaní studne na Trenčianskom hrade?

- A. rozprávka
- B. povesť
- C. bájka
- D. epos

Úloha č. 9

Ktoré z tvrdení vzťahujúcich sa k ukážke č. 3 je pravdivé?

- A. V ukážke sa uplatňuje opisný slohový postup.
- B. V ukážke sa uplatňuje výkladový slohový postup.
- C. V ukážke sa uplatňuje rozprávací slohový postup.
- D. V ukážke prevažuje informačný slohový postup.

Úloha č. 10

V ktorej z možností je podľa zloženia, rozvitosti a členitosti správne určená veta z ukážky č. 3? *Tak sa Turkyňa Fatima dostala do zajatia.*

- A. jednoduché súvetie
- B. jednoduchá veta holá
- C. jednoduchá veta rozvitá
- D. jednočlenná veta

Úloha č. 11

„Zápoľský, vodu máš, ale srdce nie!“ Na základe Omarovho výroku napíšte tri slovné spojenia (prídavné mená) so slovom srdce, ktoré budú charakterizovať tvrdosť povahy Jána Zápoľského.

- 1.....
- 2.....
- 3.....

Ukážka č. 4

Ján Stacho

Výšivka

Pod hviezdami vietor černie,
jazdec bodá koníka.
Hľadá milú. V nedozierne
cvengot podkov zaniká.

V tmách len čierny kašeľ vtáka.
On nechodí, ona čaká.

Plátna k ústam dvíha z lona,
bozk červeňou svieti tmám.
Čičíka ju hlahol zvona,
keď vyšíva monogram.

Koník cvála, dunia duby.
Príde načas na zásnuby?
V prstíkoch jej blysla ihla,
krv jej prýšti na dlani.

Húkol kuvik, keď sa mihla
tôňa jazdca na pláni.
Praskol zvon a luna spadla.
Koník letí bez zubadla.

Ihlou vyznáva mu lásku,
tak ho k sebe privábi.
Nôtia radosť po damasku
purpurové hodváby.

Srdce vo zvone sa trhá.
S jazdcom milá, ale druhá.

Svitá. Vôkol všetko zlatne.
Ale ona pošušky
vzlyká na svadobnom plátne
do krvavej podušky.

Z dlane vyletel jej vtáčik.
Čuj: v deň svadby – umieračik.

Úloha č. 12

Ukážka č. 4 svojím obsahom najviac pripomína

- A. prírodnú lyriku.
- B. baladu.
- C. veršovanú rozprávku.
- D. spoločenskú lyriku.

Úloha č.13

Označte správne podčiarknutý umelecký básnický prostriedok použitý vo verši
bozk červeňou svieti tmám.

- A. metafora
- B. metonymia
- C. epiteton
- D. prirovnanie

Úloha č. 14

K slovu *luna* utvorte 2 básnické prívlastky.

- 1.....
- 2.....

Úloha č. 15

Vytvorte synonymum k slovu *nôtia* a k slovu *purpurový*

- 1.....
- 2.....

Kľúč správnych odpovedí
Test A

1. malý	1b
2. D	1b
3. jednoduchý, zaostalý	1b
4. nestará sa o neho, vykašle sa na neho	1b
5. D	1b
6. B	1b
7. lístie, priechrštie	2b
8. B	1b
9. C	1b
10.C	1b
11. tvrdé, ľadové, kamenné, bezcitné	3b
12. B	1b
13. A	1b
14. bledá, smutná, zahalená	2b
15. spievajú, tmavočervený, fialovočervený	2b
spolu	20b